

Åå'n lij pue'rmõs äi'ğğ viârmsted suäjaid da tuejjeeskue'tted.

Tät lij kokoomus vaalprogramm, leša tän vue'jjest káččap tøn jäänab tuâjlisttân. Åå'n kollai, što äi'ğğ lij jäänab tuõjju ko kuâras heärvvciâlkkjid. Lij äi'ğğ viârmsted suäjaid da riõmmâd hâõmmaid.

Puä'd tiõrvân jiõččtäättlaž tuõjju, tøn diõtt ko Lää'ddjânnam lij mi'jjid õhttsaž ä'sš.

Kokoomus parlame'nttvaalprogramm 2023.

Kokoomus haa'lad oodeed tøn, koonn åra Lää'ddjânnam mâânn. Veälggõõvmmõš ålgg jõskkâd meädda, što pue'rrvââjjamõhttsažkää'dd kääzzkõõzzid vuei'tet staañd. Tä'l vuei'ttep piijjâd viõgg kudd puärrsihâiddma da tiõrvâsvuõttkääzzkõõzzid. Lää'ddjânnmest ålgg tuejjeed puu'ttes da snäätas energia jõnnvää'ld, što toolkvõs hâddsaž liädgg ri'jtta še jõnnpuõllšin täälaid da põrggsid. Tällõs da lä'ddlai jie'llemtää'ss ålgg kaggâd šornnem åra. Tuâj piidtummuž ålgg kie'ppeed, što oummid päacc pää'lkest jäänab kíõ'tte. Lää'ddjânnam ålgg põõššâd staansõs jânnmen, kää'tt silttâd suõjjeed raajeez. Haa'leep juõ'kk päärñze nâanas vue'lğgõõsõ'jid jie'llma õll tää'zz škooultõõz veäkka.

Kokoomus 10 päai'k tuâjlistt Lää'ddjânnma:

1. **Jõskkâp veälgas jeällmõõžž.** Raajjâp kuõi't vaalpââ'j kookka tällõõz pue'reemprograamm, koin Lää'ddjânnam õõlmâs tällõõz tää'zztet da veälggõõvmmõõžž jõõskât ekka 2030 mõõnee'st.
2. **Tuejjeep reäuggmõõžžâst pukin vuõ'jjin ka'nnteei.** Oodeep piidtummuž da sosiaalstaan, što reäugain teä'n'jum eeu'rest kuâđđai aainâs oo'ccmõsân pie'll kíõ'tte.
3. **Ķie'ppeed reäug piidtummuž vuõiggvuõđmeâldlânji pukin puâđklaassin.** Vuõ'i'ğğest šiõttõllum piidi Ķeäpsmâttmõš kâgg tällõõz pâjnummuž da älsmâtt riõuggu, koonn päai'k riikk vuäžž vue'zz piidhää'lbeem hââ'ddest mãâust. Jeä'p Ķeä'pped piidtummuž veälgas. Se'rddep piidtummuž teädd reäug da põõrgâstooi'm piidtummmest häaitai, piâsttji da âânnmõõžž piidtummsâ.
4. **Ainsmâ'ttep vuõkksõs liädgg vuäžžamvuõđ lä'ddlaid.** Oodeep liädggmarkknid da liädgg hâ'ddeem-maall jeärrmmjab åra, što täälai da põrggsi liädgglaaskid vuäžžat hiâlptõõz. Kaallšumus liädggpuu't'tõõz ij õõlg õhttu meä'rted puk liädgg hââ'dd. Ainsmâ'ttep, što toolkvõs hâddsaž, dommjânnmallaš da puu'ttes liädgg ri'jtta še jõnnpuõllšin.
5. **Vuâsttlâ'ststep ääimasmuttâz viõkkšânji.** Viikkâp piâstkeä'ppummšid čõõđ koollviõkkšânji, markkânmäâinai meâldlanji da teknologianeutraal'lânji - jie'llemtää'zzest lue'žžjekâni. Tobdstep lää'dd põrggsi miärkteei illkiõttšââ'j, što ääimasmuttâz vuâsttlââ'stet vaakteinalla.
6. **Staanâp Lää'dd mäddpeälštummša ri'jtteei resuursid.** Nââneep dommjânnmallaš da eurooplaž peälštemindustria toi'mmjemoudldõõzzid. Čõõnõõttâp tuõ'll'jed peälštemkoolaid oo'ccmõsân 2 prosee'ntest BKT:st. Veeideep káččmõõžžid kuõskkâd ââ'kkjoouk obbnes. Ainsmâ'ttep ââ'kkjoouk pue'rmõs oddoummui vuässõõttmõõžž mäddpeälštummša.
7. **Vuâsttlâ'ststep nuõri čârnummuž, reäkkõsvuõđ da je'ñjõõvmmõõžž di cõggâp Ruõcc nää'l.** Äu'kkeep nu'tt tee'mes ko kõrr naa'lid. Piijjâp jiârggu nuõri õuddkiõ'tte cõggi tuärjjkääzzkõõzzid, päärñaisuõjjlummuž da aaztâ'ttempolitiikk. Piijjâp teädd nuõri miõlltiõrvâsvuõ'tte da õuddkiõ'tte cõggi peä'nectuõjju. Kõõreep uu'lecjenjreäkkõsvuõđ da pääččamveä'rgg'reäkkis rajstõõzzid.
8. **Piijjâp vuâđđskooul jiârggu.** Piijjâp teädd vuâđđmâtt'tõõzžâst vuâđđaa'sšid: mättjem raahu da nokk jiõččnallaš tuärjjõ'sse. Vuei'tlvâs'ttep u'čtee'li vuâjnummuž mätt'tummša.

9. **Ķiirtep sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzkkõõzzid piâssmõõžž.** Pue'reep kääzkkõõzzi vuäžžamvuõđ jee'rab mie'ldd ougglõsvuâsttavâlddmõõžživui'm da jee'res digitaal'laž kääzkkõõzzivui'm.
10. **Staanâp juõ'kk ââ'kkoomže ärvsaž puä'resvuõđ.** Pijjâp jîârggu pirr suutki juâtkkjeei hâiddmõõžž, jälstemkääzkkõõzzid, dommhââid da â'lddruâtthââid obbvuõttân. Tuärjjeep â'lddruâtthoi'ddjee'ji vuäittmõõžž. Ââ'nnep huõl senioori aktiivlaž jie'llemnääl tuõ'll'jumšest.